

Postulaty WTS&SAJA w zakresie podatku u źródła

I. Zagadnienia do uregulowania w przepisach prawa

a) Stosowanie nowego reżimu WHT z zastrzeżeniem treści umów o unikaniu podwójnego opodatkowania (UPO) oraz warunków wynikających z implementowanych Dyrektyw UE

Ważnym punktem wymagającym nowelizacji jest zniesienie obowiązku badania statusu rzeczywistego właściciela dla odbiorcy płatności, której zgodnie z zawartą przez Polskę UPO lub na bazie implementowanej Dyrektywy UE taki warunek nie dotyczy. Przykładowo:

- i. płatności, które zgodnie z UPO są uznawane za zyski przedsiębiorstw (art. 7 UPO);
- ii. wypłaty należności pasywnych, w stosunku do których w ramach UPO nie został przewidziany warunek „rzeczywistego właściciela”.

W związku z powyższym postulujemy doprecyzowanie odpowiednich przepisów ustawy o CIT, tak aby wskazać, że w przypadku gdy zwolnienie wynikające z ustawy o CIT nie ma zastosowania:

- o wniosek o zwrot pobranego podatku nie wymaga załączania oświadczenia o posiadaniu statusu rzeczywistego właściciela (oraz oświadczenia o prowadzeniu rzeczywistej działalności gospodarczej, jeżeli ten element definicji zostanie utrzymany – vide pkt I.b),
  - o złożenie oświadczenia płatnika w celu zastosowania preferencji podatkowej nie wymaga uprzedniego weryfikowania statusu rzeczywistego właściciela,
- chyba że obowiązek przeprowadzenia testu rzeczywistego właściciela wynika z danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

b) Definicja „rzeczywistego właściciela płatności”

Jak rozumiemy, intencją Ministerstwa Finansów jest zbliżenie rozumienia pojęcia rzeczywistego właściciela płatności do jego rozumienia na gruncie międzynarodowym. W naszej ocenie takie podejście jest słuszne, gdyż co do zasady na gruncie międzynarodowym (przykładowo – Komentarz do Konwencji Modelowej OECD) statusu „rzeczywistego właściciela” nie definiuje się poprzez rzeczywistą działalność gospodarczą podmiotu otrzymującego płatność, a raczej poprzez rolę w przepływie danej płatności.

Co więcej, Komentarz do Konwencji Modelowej OECD wprost wskazuje, iż pożądane byłoby analizowanie statusu „rzeczywistego właściciela” płatności właśnie w rozumieniu jego międzynarodowego kontekstu (jednolitego dla państw podpisujących UPO) a nie zaś krajowych definicji. Również z przepisów Dyrektywy Interest-Royalty nie wynika, aby elementem analizy statusu rzeczywistego właściciela były jego aktywa, zasoby, kadry.

Tym samym, jednym z pożądanych kierunków nowelizacji byłoby wyłączenie z definicji elementów odnoszących się do tzw. rzeczywistej działalności gospodarczej. W tym zakresie wystarczające powinno być stosowanie szeregu istniejących w ustawie o CIT klauzul anty-abuzywnych.

c) Definicja rzeczywistej działalności gospodarczej

W przypadku, gdyby jednak nie został spełniony postulat związany z wyłączeniem z definicji rzeczywistego właściciela płatności odwołania do tzw. rzeczywistej działalności gospodarczej, należy zwrócić uwagę na jeden z aspektów wynikających z definicji wskazanej w art. 24a ust. 18 ustawy o CIT.

Art. 24a ust. 18 ustawy o CIT określa zasady definiowania tzw. „rzeczywistej działalności” na potrzeby przeprowadzenia testu rzeczywistego właściciela, cyt. „przy ocenie, czy zagraniczna jednostka kontrolowana prowadzi rzeczywistą działalność gospodarczą, bierze się pod uwagę w szczególności, czy:

- 1) zarejestrowanie zagranicznej jednostki kontrolowanej wiąże się z istnieniem przedsiębiorstwa, w ramach którego ta jednostka wykonuje faktycznie czynności stanowiące działalność gospodarczą, w tym w szczególności czy jednostka ta posiada lokal, wykwalifikowany personel oraz wyposażenie wykorzystywane w prowadzonej działalności gospodarczej;
- 2) zagraniczna jednostka kontrolowana nie tworzy struktury funkcjonującej w oderwaniu od przyczyn ekonomicznych;
- 3) istnieje współmierność między zakresem działalności prowadzonej przez zagraniczną jednostkę kontrolowaną a faktycznie posiadanym przez tę jednostkę lokalem, personelem lub wyposażeniem;
- 4) zawierane porozumienia są zgodne z rzeczywistością gospodarczą, mają uzasadnienie gospodarcze i nie są w sposób oczywisty sprzeczne z ogólnymi interesami gospodarczymi tej jednostki;
- 5) zagraniczna jednostka kontrolowana samodzielnie wykonuje swoje podstawowe funkcje gospodarcze przy wykorzystaniu zasobów własnych, w tym obecnych na miejscu osób zarządzających.”

Zacytowany powyżej katalog przykładowych warunków, jakie spełniać musi rzeczywisty właściciel należności zwolnionej z opodatkowania u źródła bądź opodatkowanej preferencyjnie, wymaga doprecyzowania warunku zawartego w pkt 5) w zakresie wyrażenia „zasoby własne”.

Użyte w tym przepisie pojęcie „zasoby” obejmuje: zasoby ludzkie, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (WNIp) niezbędne do wykonywania przez jednostkę gospodarczą swoich funkcji stosownie do przedmiotu i charakteru swojej działalności.

Z kolei pojęcie „własne”, w świetle wykładni literalnej, należałoby wyłożyć jako własne zasoby ludzkie = wyłącznie pracownicy beneficjenta wypłaty oraz własne środki trwałe i WNIp.

Taka wykładnia pojęcia „własne” prowadziłaby do wypaczenia definicji „rzeczywistego właściciela” płatności i w konsekwencji do sytuacji, w której nawet odbiorcy dywidend, opłat licencyjnych, odsetek i wynagrodzeń za usługi niematerialne, którzy prowadzą działalność produkcyjną lub usługową nie spełnialiby warunku nr 5 kiedy działają oni w oparciu o:

- leasing personelu lub kupują usługi outsourcingowe,
- leasing środków trwałych, wynajęte hale produkcyjne, biura i magazyny.

W związku z powyższym przepis ten wymaga zmiany poprzez usunięcie pojęcia „własne”.

d) Stosowanie koncepcji „Look through approach”

Jak rozumiemy, po stronie Ministerstwa Finansów istnieje akceptacja dla stosowania mechanizmu „look through approach”. Istotą tej koncepcji jest możliwość zastosowania stawki podatku u źródła (lub zwolnienia) właściwej dla kraju rzeczywistego właściciela płatności w sytuacji, gdy bezpośredni odbiorca płatności nim nie jest.

Co do zakresu stosowania mechanizmu „Look through approach” dopuszczalne powinno być jego stosowanie zarówno w stosunku do płatności podlegających UPO, jak również płatności wynikających z Dyrektyw UE (tam gdzie rzeczywisty właściciel pozostaje w UE). Wskazują na to przykładowo przepisy Dyrektywy Interest-Royalty które wymagają, aby rzeczywisty właściciel (a nie bezpośredni odbiorca) był w Państwie Członkowskim Unii Europejskiej. Podobnie co do możliwości stosowania koncepcji „Look through approach” wypowiada się Trybunał Sprawiedliwości UE w wyrokach w tzw. sprawach duńskich¹.

W związku z powyższym postulujemy rozwiązanie polegające na potwierdzeniu, że w sytuacjach, gdy bezpośredni odbiorca należności nie spełnia obecnej definicji rzeczywistego właściciela, a ma ona zastosowanie (odsetki, należności licencyjne), obowiązuje:

- **zwolnienie z opodatkowania odsetek i opłat licencyjnych, gdy rzeczywisty właściciel ma siedzibę w UE i spełnione są wszystkie pozostałe przesłanki z ustawy o CIT („bezpieczna przystań” dla podatników z UE);**
- **preferencyjna stawka podatku wynikająca z UPO między Polską a krajem siedziby rzeczywistego właściciela należności, gdy rzeczywisty właściciel ma siedzibę poza UE, spełnione są wszystkie pozostałe przesłanki z ustawy o CIT / UPO oraz nie ma zastosowania klauzula obejścia prawa podatkowego („podejście anty-abuzywne” dla podatników spoza UE).**

e) Oświadczenie płatnika dotyczące dokonywanych wypłat

Pożądaną jest uregulowanie w ustawie o CIT, że:

- oświadczenie płatnika może być składane raz w roku - w obecnym stanie prawnym, w ciągu jednego roku płatnik może być zobowiązany do składania przedmiotowego oświadczenia wielokrotnie i w konsekwencji wielokrotnie w ciągu roku być zmuszonym do weryfikacji kontrahentów,
- podpisanie oświadczenia w imieniu płatnika jest możliwe nie tylko przez członków zarządu, ale także przez osoby posiadające status kierownika jednostki, z zachowaniem zasad reprezentacji – zgodnie z rozwiązaniem wstępnie aprobowanym przez Ministerstwo Finansów i dyskutowanym podczas spotkania w dniu 04.09.2020,

---

¹ Wyrok ETS z 26.02.2019 r. w połączonych sprawach C-115/16, C-118/16, C-119/16 and C-299/16

- uregulowanie odpowiedzialności płatnika z tytułu składania oświadczeń wyłączających mechanizm „*Pay and refund*” nastąpi zgodnie z zasadami Kodeksu karnego skarbowego przewidzianymi dla czynu polegającego na podaniu nieprawdy lub zatajeniu prawdy.

f) Opinia wyłączająca mechanizm „*Pay and refund*”

Zgodnie z aktualnym brzmieniem ustawy o CIT, zakres opinii obejmuje wyłącznie dywidendy, odsetki i należności licencyjne w przypadku ich zwolnienia z opodatkowania.

Mając na uwadze tematykę dyskutowaną podczas spotkania z MF w dniu 04.09.2020 oraz zgłaszane wcześniej propozycje, postulujemy:

- **rozszerzenie dopuszczalnego zakresu opinii o płatności opodatkowane według stawki preferencyjnej na podstawie UPO,**
- **zapewnienie na poziomie systemowym możliwości występowania z wnioskiem o opinię przez zagranicznych podatników, bez konieczności pozyskania numeru NIP w Polsce,**
- **przedłużenie ważności pozyskanych już opinii, tak aby termin ich ważności zaczął biec od dnia wejścia w życie znowelizowanych przepisów, czyli najprawdopodobniej od 1 stycznia 2021 roku.**

g) Zawężenie zakresu stosowania mechanizmu „*Pay and refund*”

Zgodnie z informacjami przekazanymi podczas spotkania w dniu 04.09.2020, Ministerstwo Finansów rozważa zawężenie zakresu stosowania mechanizmu „*Pay and refund*”, czyli obowiązku poboru podatku u źródła przez płatnika, gdy suma płatności do tego samego beneficjenta przekroczy w ciągu roku 2 mln PLN, w następujący sposób:

- przedmiotowo:
  - do płatności o charakterze biernym tj. dywidend, odsetek i należności licencyjnych; oznacza to, że obowiązkiem poboru WHT po przekroczeniu kwoty 2 mln PLN nie będą objęte płatności za usługi niematerialne,
- podmiotowo:
  - mechanizm będzie dotyczyć tylko płatności biernych do podmiotów powiązanych (a przy ustalaniu powiązań nie będzie weryfikowana przesłanka „wywierania znaczącego wpływu” w rozumieniu przepisów o cenach transferowych), oraz
  - obowiązek poboru WHT od nadwyżki ponad 2 mln zł nie obejmie dywidend wypłacanych pomiędzy polskimi rezydentami podatkowymi.

Popieramy proponowany kierunek zmian i dodatkowo postulujemy, aby w/w podmiotowe ograniczenie zakresu stosowania mechanizmu „*Pay and refund*” objęło wszystkie dywidendy bez względu na miejsce siedziby lub zarządu odbiorcy (a nie tylko dywidendy wypłacane do polskich rezydentów podatkowych).

Postulat ten ma na celu wyeliminowanie ryzyka dyskryminacji podmiotów posiadających siedzibę lub zarząd poza terytorium Polski i ewentualnych sporów w tym zakresie.

h) Wydłużenie terminu na wprowadzenie mechanizmu „Pay and refund”

Mając na uwadze epidemię COVID-19 i jej prawdopodobne trwanie również na przełomie 2020/2021 roku, skutkujące utrudnionym dostępem spółek do dokumentów i informacji umożliwiających prawidłowe stosowanie mechanizmu „Pay and refund”, postulujemy:

- **odroczenie mechanizmu „Pay and refund” co najmniej o kolejnych 6 miesięcy, tj. jego wprowadzenie nie wcześniej niż z dniem 01.07.2021 (optymalnie z dniem 01.01.2022).**

i) Liberalizacja zasad posługiwania się certyfikatami rezydencji oraz ich kopiami

Podtrzymujemy proponowane wcześniej rozwiązania, ułatwiające wywiązywanie się przez polskich płatników WHT z obowiązków związanych z posiadaniem certyfikatów rezydencji podatkowej zagranicznych kontrahentów, tj.:

- potwierdzenie możliwości posługiwania się certyfikatem rezydencji zagranicznego kontrahenta również w wersji elektronicznej – jakkolwiek obecnie z przepisów prawa nie wynika zakaz wykorzystania certyfikatu w takiej formie, doprecyzowanie ma na celu usunięcie wątpliwości odnośnie wymaganej formy certyfikatu, zwłaszcza w świetle aktualnych zagrożeń i warunków współpracy pomiędzy podmiotami, związanych z epidemią koronawirusa,
- po ustaniu epidemii koronawirusa i zakończeniu stosowania szczególnych rozwiązań w tym okresie – zwiększenie na stałe limitu należności, przy wypłacie których miejsce siedziby podatnika dla celów podatkowych może zostać potwierdzone kopią certyfikatu rezydencji, z 10 000 zł do 100 000 zł.

II. Zagadnienia do uregulowania w objaśnieniach MF

a) Doprecyzowanie zasad dochowania należytej staranności

Popieramy rozwiązanie zaproponowane przez Ministerstwo Finansów podczas spotkania w dniu 04.09.2020, zgodnie z którym zostaną ustalone dwa standardy należytej staranności:

- szerszy zakres będzie dotyczył płatności pomiędzy podmiotami powiązаныmi,
- węższy zakres będzie dotyczył płatności pomiędzy podmiotami niepowiązаныmi.

Postulujemy, aby praktyczne aspekty dochowania i wykazania należytej staranności zostały uregulowane w objaśnieniach MF, uprzednio poddanych konsultacjom w celu umożliwienia spółkom zaadresowania kwestii właściwych dla poszczególnych sektorów i form współpracy.

III. Zagadnienia do uregulowania w interpretacji ogólnej

a) Szczególna sytuacja dywidend wypłacanych na gruncie art. 22 ust. 4 ustawy o CIT

Niezależnie od planowanej nowelizacji, ponownie adresujemy postulat zgłaszany już wielokrotnie (ostatnio pismem z dnia 30 kwietnia 2020 r), a dotyczący warunków dla zwolnienia dywidend wypłacanych na gruncie art. 22 ust 4 ustawy o CIT.

Znowelizowane przepisy dotyczące podatku u źródła, wprowadziły do ustawy o CIT pojęcie należytej staranności płatnika.

Z uwagi na uchwalony kształt przepisów niezbędne jest wyraźne wskazanie, że **test rzeczywistego właściciela nie ma zastosowania do dywidend wypłacanych przez polskie podmioty i korzystających ze zwolnienia na bazie art. 22 ust. 4 ustawy o CIT lub korzystających z preferencyjnych zasad opodatkowania na podstawie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania (UPO), jeżeli skorzystanie z preferencji przewidzianej przez UPO nie jest wyraźnie uzależnione od takiego warunku.**

W trakcie 2019 roku oraz na początku 2020 roku Dyrektor KIS zaczął wydawać interpretacje wskazujące, iż o ile przesłanka rzeczywistego właściciela nie jest warunkiem zastosowania zwolnienia na gruncie art. 22 ust 4 ustawy o CIT, to jednak po stronie płatnika istnieje obowiązek weryfikacji warunków do zwolnienia płatności z WHT ze wspomnianą należyłą starannością obejmującą (w ocenie Dyrektora KIS) w szczególności test rzeczywistego właściciela². Takie stanowisko Dyrektora KIS nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa które, w przeciwieństwie do regulacji dotyczących zwolnienia odsetek i należności licencyjnych z opodatkowania, nie zawierają wymogu spełnienia testu rzeczywistego właściciela przy wypłacie dywidendy.

Jak firmy wielokrotnie podnosiły w ramach procesu konsultacji, wprowadzenie takiego warunku byłoby nie do pogodzenia z treścią Dyrektywy Parent-Subsidiary. W przeciwieństwie do Dyrektywy regulującej opodatkowanie podatkiem u źródła należności i odsetek licencyjnych, która wprost taki warunek zawiera, Dyrektywa Parent-Subsidiary w żadnym miejscu nie uzależnia stosowania zwolnienia od statusu udziałowca / akcjonariusza jako rzeczywistego odbiorcy płatności.

Wyżej wskazane podejście organów podatkowych sprawia, iż polscy przedsiębiorcy zaangażowani są w skomplikowane i czasochłonne dyskusje z partnerami biznesowymi i udziałowcami, którym trudno zrozumieć stanowisko organów podatkowych, nie znajdujące oparcia w obowiązujących przepisach prawa krajowego i międzynarodowego. W konsekwencji, z uwagi na znaczące ryzyko podatkowe po stronie polskich firm, często podejmowane są decyzje o wstrzymaniu płatności. Powyższe nie sprzyja pewności obrotu czy inwestycji, ale przede wszystkim stanowi znaczące utrudnienie dla polskich firm w rozwoju działalności.

---

² Por. interpretacja DKIS z 11-06-2019 sygn. 0111-KDIB1-2.4010.91.2019.2.MS, interpretacja DKIS z 27-09-2019 sygn. 114-KDIP2-1.4010.323.2019.2.AJ

Jako że objaśnienia MF będą opracowywane do połowy 2021 roku, temat dywidend musi zostać rozstrzygnięty szybciej poprzez potwierdzenie w drodze ogólnej interpretacji prawa podatkowego braku obowiązku weryfikacji rzeczywistego właściciela przy wypłacie dywidendy, chyba że zwolnienie wynikające z ustawy o CIT nie ma zastosowania, a obowiązek przeprowadzenia testu rzeczywistego właściciela wynika z danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.